

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOON

VAIDEOTSUS
avaliku teabe asjas nr 2.1-3/19/1950

Vaideotsuse ja ettekirjutuse tegija	Andmekaitse Inspektsiooni peainspektor Elve Adamson
Vaideotsuse tegemise aeg ja koht	04.07.2019 Tallinnas
Vaide esitamise aeg	21.05.2019 (registreeritud inspektsioonis 22.05.2019)
Teabevaldaja	Lõuna Ringkonnaprokuratuur aadress: Kalevi 1, 51010 Tartu e-posti aadress: info.louna@prokuratuur.ee
Vaide esitaja (teabenõudja)	Eraisik e-posti aadress: xxxxx.xxxx@gmail.com

RESOLUTSIOON:

avaliku teabe seaduse (AvTS) § 45 lg 1 punkti 1, haldusmenetluse seaduse (HMS) § 85 punkti 4 alusel

otsustan:

- 1) jätta vaie rahuldamata;**
- 2) teha vaideotsus teatavaks vaide esitajale ja teabevaldajale.**

VAIDLUSTAMISVIIDE:

Kui Andmekaitse Inspektsioon jätab vaide rahuldamata, siis on vaide esitajal õigus pöörduda teabevaldaja vastu halduskohtusse.

FAKTILISED ASJAOLUD:

- 17.04.2019 esitas vaide esitaja Riigiprokuratuurile kaebuse Lõuna Ringkonnaprokuratuuri tegevuse peale tema pöördumisele vastamise osas, mille Riigiprokuratuur edastas lahendamiseks Lõuna Ringkonnaprokuratuurile.
- 20.05.2019 vastas Lõuna Ringkonnaprokuratuur vaide esitaja kaebusele ja selgitas, et

tema poolt soovitud teabele on kehtestatud juurdepääsupiirang AvTS § 35 lg 1 p 5¹ alusel ning soovitud teavet ei väljastanud.

3. Vaide esitaja leiab, et tema poolt soovitud teabele piirangu kehtestamine AvTS § 35 lg 1 p 5¹ alusel ei ole põhjendatud ja edastas Lõuna Ringkonnaprokuratuuri tegevuse peale teabe väljastamata jätmise osas vaide.

VAIDE ESITAJA NÕUE JA PÕHJENDUSED:

03.01.2019. a registreeriti Lõuna Ringkonnaprokuratuuri dokumendihaldussüsteemis minu esitatud teabenõue, milles soovisin teada, milliseid menetlustoiminguid on kriminaalasjas nr 16221000143 läbi viidud. Olen nimetatud kriminaalasjas kannatanu.

Siinkohal juhin lugeja tähelepanu asjaolule, et kriminaalasi alustati 07.12.2016 ja PPA-le esitatud avalduses oli kaasas 120 lisa koos erinevate tõenditega.

Abiprokurör Gerd Raudsepp vastas, et kriminaaljade menetlemine toimub vastavalt uurimisasutustele selleks eraldatud ressursidele ja menetlemises on tekkinud viivitus. Tekkis loogiline järeldus, et ühtegi menetlustoimingut senimaani läbi viidud ei ole.

Koostas in kaebuse Lõuna Ringkonnaprokuratuuri vanemprokurörile, sest kriminaalasja menetlemine oli lubamatult kaua viibinud ning soovisin teada, milline on olnud kriminaalasja nr 16221000143, menetleva üldkuritegude menetlusgrupi juhtivuurija Peeter Pärna koormus (kohtusse saadetud kriminaaljade arv kuude lõikes) perioodil 07.12.2016-04.02.2019 ning samuti palusin välja tuua keskmise kriminaaljade kohtusse saadetavate asjade arvu üldkuritegude menetlusgrupi statistikas, et seda võrrelda juhtivuurija menetluskoormusega, sest ligemale kolme aasta jooksul ei olnud uurija leidnud aega, et menetlustoiminguid läbi viia. Koostas in kaebuse Riigiprokuratuurile Lõuna Ringkonnaprokuratuuri vastuse peale ja palusin küsitud andmed mulle edastada.

17. aprill kell 15:35 saatsin Riigiprokuratuuri info e-posti aadressile digiallkirjastatud kaebuse ja sain ka vastuse, et minu kiri on vastu võetud (lisatud dokumenteeritud kuvatõmmised). 20. mail 2019 saatis Lõuna Ringkonnaprokuratuuri vanemprokurör Raul Heido (sama isik, kes jättis rahuldamata minu teabenõude) mulle krüpteeritud vastuse, milles ei ole märgitud minu teabenõude registreerimise kuupäev, seega tekib põhjendatud kahtlus, kas vastamisega on hilinetud.

Vastuses keeldub vanemprokurör küsitud andmeid taaskord väljastamast ja selgitab seda alljärgnevalt:

Avaliku teabe seaduse § 35 lg 1 p 5¹ kohaselt teabevaldaja (antud juhul PPA) on kohustatud tunnistama asutusesiseseks kasutamiseks mõeldud teabeks teabe uurimisasutuse tegevuse meetodite ja taktika kohta, kui selle avalikuks tulek võib raskendada süütegude avastamist või soodustada nende toimepanemist. Seega Teie poolt soovitud teave, mis puudutab politsei poolt läbiviidavate kriminaalmenetluste jaotamist konkreetsete uurijate vahel ja konkreetse uurija poolt läbiviidud menetlustoimingute arvu ja mahtu, on asutusesiseseks kasutamiseks mõeldud teave, kuna nende andmete avalikuks tulek võib raskendada süütegude avastamist.

Juhin siinkohal lugeja tähelepanu asjaolule, et menetleja töökoormus ja menetlejate üldise töökoormuse statistika ei ole mitte kuidagi põhjuslikus seoses süütegude avastamise või mitte avastamisega.

Leian, et vanemprokurör on meelevaldselt tõlgendanud endale sobival viisil avaliku teabe seaduse § 35 lg 1 p 5¹ ning jätnud põhjendamatult ja alusetult soovitud teabe väljastamata.

Kui küsitud andmete põhjalt selgub, et menetleja töökoormus oli võrreldes teistega minimaalne ning kriminaalasi seisis põhjendamatult, on tegemist kriminaalmenetluse seadustiku § 6 „kriminaalmenetluse kohustuslikkuse põhimõte“ rikkumisega, mille kohaselt on kuriteo asjaolude ilmnemisel uurimisasutus ja prokuratuur kohustatud toimetama kriminaalmenetlust. Lisaks, kui peaks tekkima oht, et kriminaalmenetlus aegub, on tekkinud varaline kahju 32 korteri omanikule ja seda põhjusel, et riik ei ole seadust nõuetekohaselt täitnud, sest vastavalt kriminaalmenetluse seadusele on kohtueelne menetleja Politsei- ja Piirivalveamet.

Olen korduvalt palunud endale palutud teabe väljastada ning vaidlustanud kõik keeldumised, mille kohaselt jäeti mulle teave väljastamata. Leian, et mulle on jäetud teave edastamata ilma seadusliku aluseta.

Hinnangut, kas keeldumine soovitud teabe väljastamisest avaliku teabe seaduse § 35 lg 1 p 5¹ alusel on olnud seaduspärane;
1) *Ettekirjutuse tegemist soovitud teabe väljastamiseks.*

TEABEVALDAJA PÕHJENDUSED:

Prokuratuur käsitles Erasiku 17.04.2019 Riigiprokuratuuri poole pöördumist kaebusena. Kaebus edastati Lõuna Ringkonnaprokuratuurile vastamiseks 18.04.2019 e-posti teel. Lõuna Ringkonnaprokuratuuril puuduvad andmed Lõuna prefektuuri menetlejate töökoormuse ja kõigi konkreetsete tööülesannete kohta ning vastavaid andmeid pole võimalik ka iseseisvalt koguda ega statistikat koostada, sest tegemist on teise asutuse töökorralduse küsimusega. Lõuna Ringkonnaprokuratuur pole pädev küsimusele politsei töökoormuse kohta vastama ning tuleb tõdeda, et vanemprokurör R. Heido selgitus, mille kohaselt andmed menetleja töökoormuse kohta annavad teavet politsei töömeetodite ja taktika kohta ning raskendavad nõnda kuritegude avastamist, on ekslik.

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOONI PÕHJENDUSED:

Avalik teave ja juurdepääs avalikule teabele

AvTS § 3 lg 1 sätestab, et avalik teave on mistahes viisil ja mistahes teabekandjale jäädvustatud ja dokumenteeritud teave, mis on saadud või loodud seaduses või selle alusel antud õigusaktides sätestatud avalikke ülesandeid täites. Seega saab teabenõude korras küsida koopiaid või väljavõtteid asutuse valduses olevatest dokumentidest. Kui teabenõudele vastamiseks tuleb teavet erinevatest dokumentidest alles koguda ja selle alusel uus dokument koostada, siis loetakse selline teabenõue tulenevalt AvTS § 23 lg 2 punktist 5 selgitustaotluseks ning sellele vastatakse märgukirjale ja selgitustaotlustele vastamise ning kollektiivse pöördumise esitamise seaduses sätestatud korras. Viimase üle puudub inspeksioonil järelevalvepädevus.

AvTS § 1 sätestab selle seaduse eesmärgi, milleks on tagada üldiseks kasutamiseks mõeldud teabele avalikkuse ja igähe juurdepääsu võimalus, lähtudes demokraatliku ja sotsiaalse õigusriigi ning avatud ühiskonna põhimõtetest ning luua võimalused avalikkuse kontrolliks avalike ülesannete täitmise üle. Seega on teabenõude korras teabe küsimisel kõigil ühesugused õigused.

Kui kannatanu küsib teavet teda puudutavas ja pooleliolevas kriminaalasjas, siis ei saa teda pidada igäüheks avaliku teabe seaduse § 1 mõistes. Kannatanu õigused kriminaalmenetluse raames teabe küsimiseks tulevad kriminaalmenetluse seadusest, seda siiski teabe osas, mis puudutab konkreetset menetlust ja selle läbi viimist.

Teabenõudele vastamine

Edastatud dokumentidest nähtub, et vaide esitaja on 17.04.2019 edastanud Riigiprokuratuurile kaebuse Lõuna Ringkonnaprokuratuuri vastuse LORP-9/19/27-2 peale, mis saadeti Riigiprokuratuuri poolt Lõuna Ringkonnaprokuratuurile lahendamiseks. Nimetatud kaebus sisaldas kolme küsimust, millele vaide esitaja soovis vastust. Lõuna Ringkonnaprokuratuur on oma vastuses inspeksioonile selgitanud, et käsitles vaide esitaja pöördumist kaebusena nii nagu see oli esitatud/pealkirjastatud, mitte teabenõudena nagu on seda käsitletud vaide esitaja. Siinkohal juhin Lõuna Ringkonnaprokuratuuri tähelepanu sellele, et dokumendi liigi tuvastamisel (kas tegemist on kaebuse, teabenõude või selgitustaotlusega) ei saa lähtuda ainult dokumendi pealkirjast, vaid lähtuda tuleb dokumendi sisust. Samas ei ole ka välistatud, et üks dokument/kiri võib sisaldada nii kaebust kui ka teabenõuet.

17.04.2019 edastatud pöördumises/kaebuses ei olnud vaide esitaja rahul eelmise Lõuna Ringkonnaprokuratuuri vastusega ning esitas uuesti kolm küsimust, millele ta ei olnud vastust saanud. Esimese küsimusega soovis vaide esitaja teada, milline on kriminaalasja nr 16221000143 menetleva uurija koormus perioodil 07.12.2016-04.02.2019. Vaide esitaja soovis kriminaalasjade arvu kuude lõikes. Küsimuses kolm soovis vaide esitaja kohtusse saadetavate asjade arvu Lõuna Prefektuuri üldkuritegude menetlusgrupi statistikas ajavahemikul 01.01.2016 – 17.04.2019.

Siinkohal juhin vaide esitaja tähelepanu sellele, et kuna teabenõude korras saab küsida koopiaid olemasolevatest dokumentidest, siis kui asutus sellist statistikat ei koosta, ei saa teabenõude korras nõuda endale sobiva statistika koostamist. Sellised pöördumised loetakse AvTS § 23 lg 2 p 5 kohaselt selgitustaotluseks.

Nagu nähtub prokuratuuri vastusest, siis neil vastav teave puudub. Seega oli ekslik vanemprokoröri teabenõude täitmisest keeldumine põhjusel, et soovitud teabele on kehtestatud juurdepääsupiirang, mida on Lõuna Ringkonnaprokuratuur vastuses inspeksiooni järelepärimisele ka tunnistanud. Kuna antud juhul ei ole küsitud ühestki dokumendist koopiat, vaid küsitud on statistikat vaide esitaja soovitud kujul, siis ei saa seda käsitleda teabenõudena AvTS-i mõttes. Siinkohal juhin Lõuna Ringkonnaprokuratuuri tähelepanu sellele, et nii avaliku teabe seadus kui ka märgukirjale ja selgitustaotlusele vastamise ning kollektiivse pöördumise esitamise seadus kohustavad teabevaldajat edastama teabenõuded/selgitustaotlused pädevale asutusele kui neil puudub pädevus kodaniku pöördumisele vastata.

Kaebuse teises punktis on vaide esitaja küsinud, millised menetlustoimingud viidi kriminaalasja nr 16221000143 menetlemise raames läbi perioodil kriminaalasja alustamise kuupäevast-päevani, mil kriminaalasi liikus uue menetleja menetlusse. Kuna küsijaks on menetlusosaline ja küsimus puudutab pooleliolevat menetlust, siis tulevad vaide esitaja õigused menetluse kestel teabe saamiseks kriminaalmenetluse seadustikust mitte avaliku teabe seadusest. Seega ei saa menetlusosalist pidada igäüheks avaliku teabe seaduse mõistes. Kriminaalmenetluse kestel teabe väljastamise üle otsustab prokuratuur ning inspeksioonil puudub poolelioleva menetluse raames teabe väljastamise osas järelevalvepädevus.

Eeltoodust tulenevalt, kuna vaide esitaja ei ole oma pöördumises küsinud ühegi dokumendi koopiat, siis ei ole vaide esitaja pöördumise puhul tegemist teabenõudega avaliku teabe seaduse

mõttes, mistõttu ei saa inspeksioon Lõuna Ringkonnaprokuratuuri kohustada ka vaide esitaja pöördumist politseile vastamiseks edastama. Inspeksioonil puudub pädevus teostada järelevalvet selgitustaotlustele vastamise üle. Samuti puudub inspeksioonil pädevus teostada järelevalvet kriminaalmenetluse raames menetlusosalise poolt teabe küsimise osas, mistõttu jätab inspeksioon vaide rahuldamata.

/allkirjastatud digitaalselt/

Elve Adamson

peainspektor

peadirektori volitusel